

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE**

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I
OČUVANJU KULTURNIH DOBARA S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2012.

NACRT

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 69. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, koncesije i koncesijska odobrenja na kulturnim dobrima, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uređuje i način osiguravanja sredstava za provedbu mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara, pri čemu je jedan od instrumenata pribavljanja sredstava i spomenička renta, koju Zakon dijeli na izravnu spomeničku rentu uređenu člankom 114. i neizravnu spomeničku rentu uređenu člankom 114.a. Prikupljena sredstva od spomeničke rente može se isključivo koristiti za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara pri čemu se sredstva dijele između Republike Hrvatske, gradova i općina. Od prikupljenih sredstava 40% se uplaćuje u državni proračun, a 60% u proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ministarstvo kulture je na ime neizravne spomeničke rente imalo na raspolaganju 25 milijuna proračunskih sredstava.

Obveznici plaćanja izravne spomeničke rente su fizičke i pravne osobe, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline. Neizravnu spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju Zakonom propisane gospodarske i druge djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Osnovica za obračun neizravne spomeničke rente je ukupni prihod ostvaren obavljanjem Zakonom propisanih gospodarskih i drugih djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, a plaća se po stopi od 0,05%. Od neizravne spomeničke rente u 2011. godini prikupljeno je ukupno 57.141.586,80 kuna.

Pitanja koja se zakonom uređuju

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uređuju se sljedeća pitanja:

- određuje se da kad nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, propisane radnje izvršit će nadležno tijelo na trošak nadzirane osobe,
- briše se odredba kojom se Gradu Zagrebu, gradu i općini pruža pravni temelj da svojom odlukom izuzmu od plaćanja spomeničke rente po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora fizičke i pravne osobe koje spomeničku rentu već plaćaju po osnovi obavljanja gospodarskih ili drugih djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti,
- briše se odredba kojom je propisano da spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarske i druge djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti,
- propisuje se da se prihod od spomeničke rente koja se plaća po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora može koristiti isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, a uplaćuje se 60% u korist Grada Zagreba, grada ili općine na području koje je renta ubrana, a 40% u korist državnog proračuna za ostvarivanje nacionalnog programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara,
- briše se odredba kojom se propisuje da će se novčanom kaznom kazniti za prekršaj osoba koja ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente na propisanom obrascu.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ukinut će se plaćanje spomeničke rente po osnovi obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, a čime će se smanjiti neporezni teret poduzetnicima i investitorima.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osiguravati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske niti u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. PRIJEDLOG DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 6/02 – pročišćeni tekst, br. 41/02, 91/03, 58/04, 39/08 i 86/08) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima, odnosno kada je to nužno radi sprječavanja ili otklanjanja većih poremećaja u gospodarstvu, te se stoga donošenje ovoga Zakona predlaže po hitnom postupku objedinjujući prvo i drugo čitanje. Ovim prijedlogom provode se i Mjere i smjernice za izradu proračuna za 2012. godinu u kojima je naznačena obveza smanjenja neporeznih davanja.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11) u članku 90. dodaje se stavak 2. koji glasi:
„Kad nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, propisane radnje izvršit će nadležno tijelo na trošak nadzirane osobe.“

Članak 2.

U članku 114. stavak 6. briše se.

Članak 3.

Članak 114.a briše se.

Članak 4.

U članku 114.b riječi: "i članka 114.a" brišu se.

Članak 5.

U članku 118. stavku 1. točka 4. briše se.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, stupa na snagu 1. ožujka 2012. godine i ostaje na snazi do 31. prosinca 2012. godine.

Obrazloženje

Člankom 1. propisuje se da kad nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, propisane radnje izvršit će nadležno tijelo na trošak nadzirane osobe.

Člankom 2. briše se odredba članka 114. stavka 6. kojom se Gradu Zagrebu, gradu i općini pruža pravni temelj da svojom odlukom izuzmu od plaćanja spomeničke rente po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora fizičke i pravne osobe koje spomeničku rentu već plaćaju po osnovi obavljanja gospodarskih ili drugih djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Člankom 3. briše se članak 114.a kojim se propisuje da spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe po osnovi obavljanja gospodarskih ili drugih djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Člankom 4. mijenja se članak 114.b tako da se propisuje da se prihod od spomeničke rente koja se plaća po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora može koristiti isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, a uplaćuje se 60% u korist Grada Zagreba, grada ili općine na području koje je renta ubrana, a 40% u korist državnog proračuna za ostvarivanje nacionalnog programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Člankom 5. briše se u članku 118. stavku 1. točka 4. kojom se propisuje da će se novčanom kaznom kazniti za prekršaj osoba koja ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente na propisanom obrascu.

Članak 6. je završna odredba kojom se propisuje da Zakon stupa na snagu 1. ožujka 2012. godine i ostaje na snazi do 31. prosinca 2012. godine.

ODREDBE KOJE SE MIJENJAJU

Članak 90.

Nadzirana osoba dužna je o ispunjenju rješenjem naloženoga postupanja izvijestiti inspektora u roku od 8 dana od dana isteka roka za ispunjenje obveze.

Članak 114.

Fizičke i pravne osobe, koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, obveznici su spomeničke rente.

Fizičke i pravne osobe koje u svom sastavu imaju poslovne jedinice (svako stalno mjesto obavljanja gospodarske djelatnosti) koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, obveznici su spomeničke rente za svaku poslovnu jedinicu.

Osnovica spomeničke rente je korisna površina poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline.

Spomenička renta plaća se mjesečno od 1,00 do 7,00 kuna (NN br. 88/10) po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline.

Visinu spomeničke rente propisuje svojom odlukom Grad Zagreb, grad ili općina.

Grad Zagreb, grad ili općina mogu, iznimno, svojom odlukom fizičke ili pravne osobe koje su obveznici spomeničke rente na temelju članka 114.a izuzeti od plaćanja spomeničke rente po ovom članku.

Obveznici spomeničke rente moraju nadležnom upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi komunalnog gospodarstva, do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje spomenička renta, dostaviti podatke o korisnoj površini poslovnih prostora koji se nalaze u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline.

Spomenička renta plaća se u godišnjem iznosu prema rješenju o utvrđivanju spomeničke rente koje donosi upravno tijelo jedinica lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju spomeničke rente.

Ako u tijeku kalendarske godine fizička ili pravna osoba počinje ili prestaje obavljati djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, plaća godišnju spomeničku rentu za dio godine u kojoj je obavljala djelatnost.

Korisnik koncesije na kulturnom dobru te fizičke i pravne osobe koje obavljaju prerađivačku ili proizvodnu djelatnost kao pretežitu djelatnost oslobođeni su plaćanja spomeničke rente propisane ovim člankom.

Na ovršni i žalbeni postupak primjenjuju se odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Protiv rješenja jedinice lokalne samouprave iz stavka 8. ovoga članka žalba se može podnijeti upravnom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnom za poslove komunalnog gospodarstva, a protiv rješenja upravnog tijela Grada Zagreba žalba se može podnijeti Ministarstvu kulture.

Članak 114.a

Spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti:

46.22 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama,

46.34 Trgovina na veliko pićima,

46.35 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima,

46.37 Trgovina na veliko kavom, čajem, kakaom i začinicima,

46.39 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima,

46.45 Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom,

46.46 Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima,

46.48 Trgovina na veliko satovima i nakitom,

49.32 Taksi služba,

51.21 Zračni prijevoz robe,

52.21 Uslužne djelatnosti u vezi s kopnenim prijevozom,

52.23 Uslužne djelatnosti u vezi sa zračnim prijevozom,

55.10 Hoteli i sličan smještaj,

56.10 Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane,

56.30 Djelatnosti pripreme i usluživanja pića,

61. Telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa),

64.1 Novčarsko posredovanje,

66.1 Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova,

77.11 Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije,

77.21 Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) opreme za rekreaciju i sport,

77.34 Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) plovni prijevoznih sredstava,

79. Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperator) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima,

92.00 Djelatnosti kockanja i klađenja,

93.19 Ostale sportske djelatnosti (marine),

93.21 Djelatnosti zabavnih i tematskih parkova.

Spomenička renta plaća se po stopi od 0,05%. Osnovica za obračun spomeničke rente je ukupni prihod ostvaren obavljanjem navedenih djelatnosti.

Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe spomeničke rente obavlja Porezna uprava. Troškovi evidencije nadzora, naplate i ovrhe spomeničke rente iz stavka 1. ovoga članka iznose 5% od naplaćene spomeničke rente.

Fizičke i pravne osobe dostavljaju podatke za obračun spomeničke rente na Obrascu SR, koji je sastavni dio ovoga Zakona.

Fizičke osobe obveznici plaćanja spomeničke rente podnose Obrazac SR nadležnoj ispostavi Porezne uprave, nadležnoj prema svom prebivalištu, odnosno uobičajenom boravištu, zajedno s Prijavom poreza na dohodak i to najkasnije do kraja veljače iduće godine, nakon godine za koju se sastavlja konačni obračun.

Pravne osobe obveznici plaćanja spomeničke rente podnose Obrazac SR nadležnoj ispostavi Porezne uprave, nadležnoj prema svom sjedištu, zajedno s Prijavom poreza na dobit i to najkasnije do kraja travnja iduće godine, nakon godine za koju se sastavlja konačni obračun.

Fizička i pravna osoba plaća mjesečni predujam spomeničke rente u visini jedne dvanaestine osnovice po obračunu poslovnog rezultata za prethodnu godinu. Za fizičku i pravnu osobu koja počinje obavljati djelatnost, utvrđivanje predujmova spomeničke rente do prvog podnošenja obračuna poslovnog rezultata utvrđuje Porezna uprava, na način na koji se utvrđuju predujmovi poreza na dohodak, odnosno poreza na dobit.

Fizičke i pravne osobe obveznici spomeničke rente uplaćuju mjesečni iznos spomeničke rente, u rokovima za plaćanje predujmova poreza na dohodak odnosno poreza na dobit, dok razliku po Obrascu SR uplaćuju u propisanom roku za podnošenje Obrasca SR.

Nadzor nad obračunom i uplatom spomeničke rente obavlja Porezna uprava.

Članak 114.b

Prihod od spomeničke rente iz članka 114. i članka 114.a ovoga Zakona može se koristiti isključivo za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, a uplaćuje se 60% u korist Grada Zagreba, grada ili općine na području koje je renta ubrana, a 40% u korist

državnog proračuna za ostvarivanje nacionalnog programa iz članka 110. ovoga Zakona.

Članak 118.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. ukloni ili ošteti oznaku kojom je označeno kulturno dobro sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 54.),
2. u određenom roku ne izvijesti inspektora o ispunjenju obveza iz rješenja (članak 90. stavak 1.),
3. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente prema članku 114. stavak 7.,
4. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente prema članku 114.a stavak 4.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna.